

тинъ и Ирина и на севастократоръ Калоянъ и Десислава, Христосъ въ храма, слезането въ ада и пр. Всички сж натуралистично третирани. Прави впечатление главата на Христосъ на трона съ спуснатата надъ челото коса и най-вече голъмата композиция Тайната вечер, въ която за храна на Христосъ и апостолитъ сж поставени чесъвъ и рѣпа, а на колѣната имъ е заметната дълга покривка (месалъ) съ черни ници по краи, какъто тогава сж се употребявали, тъй и сега се употребяватъ въ нѣкои части на България. Този натурализъмъ ни позволява да считаме за близки съ действителността дрекитъ съ всичкитъ имъ подробности на царе, севастократора и женитъ имъ и съ това се увеличава значението на Боянската живопись, тъй като тия образи сж единственитъ източници за облъклото на българскитъ царе. Тукъ виждаме богатитъ царски одежди, изшити съ златни орнаменти, украсената съ бисери и зелени скъпоценни камъни корона, голъмитъ кръгли обеци на ушитъ, скитъра и пр.

Стенописитъ отъ 1259 год. сж по техника сжщо темпера. Тъ сж съ голъми достоинства и сж едни отъ най-добритъ творения на онова време, особено съ своитъ колоритни постижения. Полеже сж много добре запазени и сж единствени за византийското изкуство отъ XII в., то тѣхното значение не е само за развоа на българското изкуство, но на византийското изобщо. Защото, широко схванато, Боянската живопись е византийска по стилъ, но тя надминава по художествени достоинства всичко византийско известно до днесъ въ тая област и, въпреки това, тя е дѣло на български

майстори, които, като сж взели нѣщо отъ схемитъ на византийската стенопись, сж проявили и голъма творческа самобитност. Че тука сж работили българи, се вижда по българскитъ надписи, които много приличатъ на тия отъ църквитъ св. Димитъръ и св. Четирдесетъ мъченици въ Търново, за стенописитъ на които се знае съ положителност, че сж работени отъ българи. Но не само по надписитъ, но и по сюжетитъ, стила и техниката Боянската стенопись прилича на Търновската. Че Боянската стенопись е българска, се вижда и отъ прикѣтствието на националния светецъ св. Ив. Рилски и на св. Недѣля, която е славянска светица. Много е вѣроятно севастократоръ Калоянъ да е повикалъ за изписване на църквата търновски живописци, може-би сящия оня Драганъ, който е работилъ въ Търново и е изписалъ въ 1230 год. църквата св. Четирдесетъ мъченици, а може да е повикалъ нѣкои отъ неговитъ добри ученици. Въ всѣки случай, Бояна и Търново сж дѣло на една и сѣща живописна школа, Търновска школа — която въ Бояна е изразена по-добре, отколкото въ Търново, тъй като тукъ стенописитъ сж много добре запазени, така че църквата представлява малка картинна галерия. Така, Бояна най-добре показва началото на една самобитна българска живопись, следъ което следватъ въ сящия духъ много монументални паметници отъ XIV—XVI в. — паметницитъ на т. и. „иконописецъ“ стилъ, който се разпространи въ XIV и XV в. въ Сърбия и Русия и който лежи въ основата на Атонската и руската монументална живопись отъ XVI в.

Боянската църква зиме